

ALSÓ-TISZA-VIDÉKI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
SZEGED

Gyála II. projekt, azaz a „Gyálai Holt-Tisza vízgazdálkodási infrastruktúrájának komplex fejlesztése”

KEHOP-1.3.0-15-2021-00028

Előzmények

A Gyálai Holt-Tisza esetében az üzemeltetésre vonatkozó hosszútávú célok elérése érdekében a holtág komplex rendezésére van szükség, mellyel törekedni kell a korábbi, természetes állapotok megteremtésére és fenntartására. Ennek okán az Országos Vízügyi Főigazgatóság és az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) keretében a „Gyálai Holt-Tisza vízgazdálkodási infrastruktúrájának komplex fejlesztése” címmel – a holtág ún. „Feketevíz” szakaszának kármentesítése mellett – a Fehér-parti szakaszon újabb projekt megvalósítását tervezi.

A beruházás elsődleges célja a jó ökológiai állapot elérése, a biodiverzitás növelése, a degradált állapotok megszüntetése, a természetes folyásirány visszaállítása, a holtág teljes, 18 km-t meghaladó szakaszának összekapcsolása, valamint a megfelelő minőségű és mennyiségű vízpótlás biztosítása, a holtág ezen részének újra bevonása a komplex ökológiai hálózatba.

Tervezett beavatkozások

1. Gyálai Holt-Tisza mederrendezése az 12+744-15+630 cskm között

A 2017. évi geodéziai felmérések alapján ezen a holtág szakaszon részleges feliszapolódás tapasztalható, mely az üzemelési engedélyes szinthez képest 0,30-1,5 m közötti. A mederben az áramlási viszonyok javítása érdekében vezérárkos kotrás tervezett az üzemelési engedélyes szintig. A kotrás során kikerülő iszap teljes mennyisége a holtág telekhatárain belül, a meder bal partja mentén létesítendő meder depóniák mögé kerül elhelyezésre.

2. Partvédelem kiépítése az 5+950 – 7+040 cskm szelvények között.

A beavatkozás elsődleges célja vízszint ingadozás által okozott parti rézsú mederbe való becsúszásának megelőzése, a már megcsúszott részek megtámasztása.

A káros mederelfajulás megállítására az 5+950-6+400 és a 6+650-7+040 szelvények közötti szakaszokon cölöpsoros partvédelem kialakítása tervezett, míg a 6+400-6+650 közötti szakaszon lábazati kőszórásra támaszkodó kőszórásos feltöltés szükséges melyre RENO matracos partvédelem kerül.

3. A Hattyasi szivattyútelep reverzibilissé alakítása, és új vízkivételi mű létesítése a Tisza folyó 168,396 fkm szelvényében

A rekonstrukciós fejlesztés célja 2 m³/s vízmennyiség Tiszából történő kivétele és a Holt-Tisza ágba való eljuttatása, aszályos időszakban a mezőgazdasági öntözés feltételeinek megteremtése. A holtág vízpótlása a Hattyasi szivattyútelep átalakításával, reverzibilissé tételével tervezett. A vízpótlás a Tiszára telepített vízkivételi művön keresztül fog megvalósulni, ezzel a holtág eredeti folyásiránya is helyreáll.

4. A Gyálai Holt-Tisza mentén új vízkormányzó műtárgy beépítése, valamint a meglévő műtárgyak felújításai tervezettek

A beavatkozás elsődleges célja a holtág bögéinek összekapcsolása, a természetes folyásirány helyreállítása, a vízkormányzás megteremtése, illetve a partoldalak közötti biztonságos átjárás biztosítása.

Tervezett munkák (*lásd részletes helyszínrajz):

1. A Röszei átjáróban a 3T műtárgy szakszerű felújítása
2. A Lisztes átjáróban (4) a régi romos műtárgy elbontása/új műtárgy építése
3. A Bodomréti átjáróban (5) a régi romos műtárgy elbontása/új műtárgy építése
4. A Szerúskerti átjáróban 6T műtárgy szakszerű felújítása
5. A Gyálai átjáróban 8A műtárgy szakszerű felújítása
6. A Gyálai átjáróban 8T műtárgy elzárásának szakszerű felújítása

5. Vízhinőségi monitoring állomások és vízhozam mérő állomás fejlesztése

A beavatkozás elsődleges célja a meglévő monitoring állomások korszerűsítése, vízminőségi paraméterek észlelése az adatok folyamatos gyűjtése, valamint egy vízhozammérő állomás kialakítása a vízhozam méréséhez és regisztrálásához.

A kedvezményezett Országos Vízügyi Főigazgatóság 2021-ben érvényes és eredményes nyílt közbeszerzési eljárást folytatott le „Gyálai Holt-Tisza vízgazdálkodási infrastruktúrájának komplex fejlesztésének tervezési és kivitelezési munkáinak megvalósítása FIDIC Sárga Könyv szerint” tárgyában. Ennek eredményeképp 2021. október 20-án aláírásra került a fővállalkozási szerződés a nyertes Békés Drén Kft-vel. A Támogatási Szerződés hatályba lépésével (2021. 11. 18.) a megkötött vállalkozási szerződés is érvénybe lépett. A munkaterület átadásra 2021. december 08-án került sor, amely kivitelezési munkakezdési engedélyt nem jelentett, a kiviteli tervek elkészítéséhez szükséges felmérési feladatok elvégzését tették lehetővé.

Projekt kezdete: 2021. október 08.

Projekt fizikai megvalósításának tervezett befejezése: 2023. szeptember 30.

Projekt összköltsége (támogatás mértéke): 2.528.387.500 Ft

Támogatás intenzitása: 100 %

2022. június 15-i állapot

A tervek készítése folyamatban van, az első tervszállítási ütem megtörtént, a kotrasi munkákra vonatkozó kiviteli tervdokumentáció az ATIVIZIG részéről jóváhagyásra, a munkakezdési engedély a Mérnökszervezet részéről kiadásra került. Az érvényben lévő vízjogi létesítési engedély alapján mederkotrasi munka 2022. július 31-október 15. közötti időszakban végezhető. A kotrasi tervek elkészültek, 2022. május 26-án – a jóváhagyott kiviteli tervek alapján - a kotrasi munkákra vonatkozó munkakezdési engedély a Mérnökszervezet részéről kiadásra került.

Szeged Megyei Jogú Város által kiadott természetvédelmi engedély birtokában a növényzet irtása megtörtént a Fehérparti zsilip (15+600 km) és a Szerúskerti átjáró (6T műtárgy 12+774 km) közötti szakaszokon (Fehérparti böge).

A Szerúskerti átjáró és a Fehérparti átjáró közötti mederszakasz halállományának mentésére a Szegedi Herman Ottó Horgászegyesülettel 2022. március 31-én megállapodás jött létre. E szerint - a lehalászáshoz szükséges vízszint csökkentés elérést követően - a halállomány mentését, áttelepítését az egyesület 2022. 04.14-ig elvégezte. A csökkentett vízszintet a kotrasi munkák megkezdéséig tovább kell tartani. Természetvédelmi okok miatt a teljes víztelenítésre július 31-e után lesz lehetőség.

Részletes helyszínrajz

